

KANSALLINEN ENNALLISTAMISSUUNNITELMA

Millä keinoin metsäindikaattorien tilaa saadaan parannettua?

Ennallistamissuunnitelman kaikille avoin webinaari

10.4.2026

Yksikön päällikkö, metsäneuvos Erno Järvinen
MMM, LVO, MBY
@ErnoJarvinen

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministerie

Metsäekosysteemien ennallistaminen (artikla 12)

- Ennallistamisasetuksen tavoitteena on parantaa metsäluonnon monimuotoisuuden tilaa myös suojelualueiden ulkopuolella.
- Metsäindikaattorit koskevat **kaikkia metsiä yhtä lukuun ottamatta**, eli niitä seurataan sekä suojelualueilla että talousmetsissä
- Saavutettava kansallisella tasolla indikaattorein kasvava kehityssuunta, kunnes saavutetaan **tydyttävät tasot**
- Indikaattorit kuvaavat monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden rakennepiirteiden – kuten kuollut pysty- ja maapuu sekä puuston monilajisuus – määrän lisääntymistä. Kaikille maille pakollisena indikaattorina on metsälintuindeksi.

Artiklan 12

metsäindikaattorit

- ❖ Yleisten metsälintujen indeksi, kaikille pakollinen
- ❖ Kuolleet pystypuut
- ❖ Kuolleet maapuut
- ❖ Eri-ikäisrakenteisten metsien osuus
- ❖ Metsien kytkeytyneisyys
- ❖ Sellaiset metsät, joissa valtalajina ovat luontaiset puulajit
- ❖ Puuston monilajisuus
- ❖ ~~Orgaanisen hiilen määrä~~

Kuva on tuotettu #Monimetsä-hankkeessa

Toimenpiteet

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministerie

Indikaattorien tilaa parantavat toimenpiteet

- Tilaa voidaan parantaa käytännön toimilla metsätaloustoimien yhteydessä sekä luonnonhoitotoimina
- Toimenpiteet voivat olla myös lainsäädännön kehittämistä, neuvontaa, viestintää, koulutusta, taloudellisia tukia yms.
- Toimenpiteellä on mahdollista vaikuttaa useaan indikaattoriin

Metsässä tehtävät toimenpiteet 1/2

Konkreettiset metsässä tehtävät toimenpiteet, joista valtaosa on metsän- ja luonnonhoidon toimenpiteitä. Metsässä tehtävät toimenpiteet muodostavat perustan metsäindikaattoreiden tilan parantamiselle

Metsänuudistamisen käytäntöjen kehittäminen

Taimikonhoidon käytäntöjen kehittäminen

Harvennuksen käytäntöjen kehittäminen

- Toimenpiteiden käytäntöjä kehitetään niin, että monimuotoisuudelle tärkeät ominaispiirteet säilyvät yli kiertoajan. Käytäntöjä kehittämällä turvataan myös metsissä sijaitsevia luontotyyppejä, kuten lehtoja ja harjumetsiä, sekä lajien elinympäristöjä.

Metsänkäsittelymenetelmien monipuolistaminen

- Monipuolistetaan metsänkäsittelymenetelmiä kehittämällä jatkuvan kasvatuksen, säästöpuumetsätalouden ja riistametsänhoidon käytänteitä rakenteellisen vaihtelun lisäämiseksi metsämaisemassa ja yksittäisen metsän tasolla sekä pidentämällä kiertoaikoja varttuneiden metsien määrän lisäämiseksi metsämaisemassa. Metsänkäsittelymenetelmiä kehittämällä turvataan myös metsissä sijaitsevia luontotyyppejä, kuten lehtoja ja harjumetsiä sekä lajien elinympäristöjä.

Metsässä tehtävät toimenpiteet 2/2

Konkreettiset metsässä tehtävät toimenpiteet, joista valtaosa on metsän- ja luonnonhoidon toimenpiteitä. Metsässä tehtävät toimenpiteet muodostavat perustan metsäindikaattoreiden tilan parantamiselle.

Elävien säästöpuiden ja kuolleiden puiden säästäminen ja määrän lisääminen sekä laadun parantaminen

- Lisätään elävien säästöpuiden määrää ja parannetaan niiden laatua sekä säästetään kuollut puu metsänkäsittelyn kaikissa vaiheissa. Elävien säästöpuiden ja kuolleiden puiden säästäminen sekä niiden määrän lisääminen ja laadun parantaminen tukee myös metsässä esiintyvien luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen tilan parantamista.

Aluetason metsien käytön suunnittelun kehittäminen

- Kehitetään keinoja toteuttaa maisematason/aluetason suunnittelua luontotyyppien kytkeytyvyyden parantamiseksi, palo- ja lahoppuujatkumoiden luomiseksi, varttuneiden metsien määrän lisäämiseksi sekä linnuston huomioimiseksi hakkuissa. Pilotoidaan aluetason metsien käytön suunnittelua.

Nykyistä kattavampi säästäminen ja jättäminen kokonaan metsätaloustoimien ulkopuolelle

- Jätetään nykyistä laajempia suojavyöhykkeitä sekä jätetään metsätaloustoimien ulkopuolelle (set aside) luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita kohteita, mukaan lukien metsässä esiintyvät luontotyypit.

Informaatio-ohjaus

Informaatio-ohjaus tukee metsässä tehtävien toimenpiteiden toteutusta. Informaatio-ohjauksen vahvistaminen on välttämätöntä, jotta metsäindikaattoreiden kehitys saadaan myönteiseksi.

Metsänomistajien osaamisen vahvistaminen

- Lisätään metsänomistajien neuvontaa ja koulutusta luonnon monimuotoisuutta edistävästä toimista, parantaen metsänomistajien kulttuurisia valmiuksia ottaa metsäindikaattoreiden ja metsässä esiintyvien luontotyyppien sekä pölyttäjien ja muiden lajien elinympäristöjä tilan parantaminen huomioon omassa toiminnassaan.

Metsäammattilaisten (mm. metsäkoneen kuljettajat) osaamisen vahvistaminen

- Vahvistetaan metsäammattilaisten osaamista metsäindikaattoreiden ja metsässä esiintyvien luontotyyppien sekä pölyttäjien ja muiden lajien elinympäristöjä tilan parantamista koskevista toimista.

Viestinnän lisääminen

- Lisätään viestintää metsäindikaattoreiden ja metsässä esiintyvien luontotyyppien sekä pölyttäjien ja muiden lajien elinympäristöjä tilaa parantavista toimista ja niiden merkityksestä laajasti eri sidosryhmille.

Luontotiedon kehittäminen

- Kehitetään luontotietoa ja tietotuotteita maanomistajien päätöksenteon tueksi, ottaen huomioon erilaiset metsänomistajat. Kehitystyössä otetaan huomioon myös metsissä esiintyvät luontotyypit.

Luonnonhoidon laadun seurannan kehittäminen

- Kehitetään luonnonhoidon laadun seurantaan ja malleja tulosten hyödyntämiseen monimuotoisuustoimiin kannustamisessa. (TR1)

Politiikan linjaaminen

Politiikan linjaamiseen liittyvät toimenpiteet: metsäindikaattoreihin liittyvien tietopuutteiden paikkaaminen, valtion metsien käytön ohjaus ja Kansallisen metsästrategian linjaaminen ennallistamissuunnitelman kanssa. Politiikan linjaaminen tukee metsäindikaattoreiden myönteisen kehityssuunnan saavuttamista.

Tietopuutteiden paikkaaminen

- Paikataan metsäindikaattoreihin liittyvät tietopuutteet seurantaan ja tavoitetasojen asettamiseen liittyen. Selvitetään eri-ikäisrakenteisen metsän määritelmä ennallistamisasetuksen viitekehyksessä.

Valtion metsien käytön ohjaus

- Sisällytetään metsäindikaattoreiden ja metsässä esiintyvien luontotyyppien tilan parantaminen Metsähallituksen omistajapoliittisiin linjauksiin ja tulosohjaukseen.

Kansallisen metsästrategian linjaaminen ennallistamissuunnitelman kanssa

- Asetetaan kansallisessa metsästrategiassa tavoitteet metsäindikaattoreiden tilan parantamiselle ja kehitetään indikaattoreiden seuranta.

Lainsäädännön kehittäminen

Lainsäädännön kehittämistä koskevat selvitykset. Lainsäädännön kehittämistä voidaan tarvita useiden informaatio-ohjauksen toimenpiteiden lisäksi.

Selvitys metsälain ja -asetuksen muutostarpeista

- Selvitetään säästöpuiden, kuolleen puun ja suojakaistojen sekä uudistushakkuun läpimitta- ja ikärajojen sisällyttämistä metsälakiin, sekä metsäasetuksen kasvatuskelpoisen puuston määrän korottamista kasvatushakuissa, ja tehdään metsälakiin ja -asetukseen tarvittavat muutokset.

Selvitys metsätuholain muutostarpeista

- Selvitetään mahdollisuuksia päivittää metsätuholakia niin, että metsätuholain soveltamisalaan kuuluviin metsiin olisi sallittua jättää nykyistä suurempi määrä vahingoittunutta puuta kuolleen puuston lisäämiseksi.

Suorat tuet

Suoria tukia koskevat toimenpiteet, jotka liittyvät Metkan kehittämiseen “perustason” ylittävälle toimenpiteille sekä metsäpinta-alan laajentamiseen. Suoria tukia tarvitaan joka tapauksessa, mutta osin verotuksen kehittäminen ja yksityisen rahoituksen lisääminen voi olla niille vaihtoehto.

Selvitys Metkan kehittämistarpeista

- Metkaa kehitetään tulevilla rahoituskausilla siten, että tuetaan metsäluonnon monimuotoisuutta edistäviä metsän- ja luonnonhoitotoimia. Mikäli lainsäädäntöön lisättäisiin säädöksiä esim. säästöpuista, kuolleesta puusta, suojakaistoista tai läpimitta- ja ikärajoista, tulisi kannuste lakisääteisen velvoitteen päälle.

Tuki metsäpinta-alan laajentamiseen/metsitystuki

- Kasvatetaan puustoista pinta-alaa metsittämällä viljelystä poisjääneitä peltoja ja turvetuotannosta poistuneita alueita (joutoalueita) sekä ohutturpeisia peltoja ottaen huomioon monimuotoisuus- ja maisemanäkökohdat.

Verotuksen kehittäminen

Verotuksen kehittämistä koskevat esitykset. Suorien tukien sijaan voitaisiin kehittää verokannusteita luonnonhoitoon. Luonnonhoidon verokannusteet ovat osin vaihtoehto suorille tuille

Selvitys luonnonhaittamaksusta

- Ehkäistään metsänraivausta pelloksi ja rakennetuksi maaksi. Samalla turvataan myös metsissä sijaitsevia luontotyyppejä, kuten lehtoja ja harjumetsiä.

Selvitys luonnonhoidon verovähennyksestä

- Selvitetään metsäverotuksen kehittämistä siten, että vähennyksiä voisi saada luonnonhoidosta, kuten lehtojen ja paahdeympäristöjen hoidosta, arvokkaiden luontokohteiden ja suojavyöhykkeiden nykyistä kattavammasta säästämisestä ja jättämisestä kokonaan metsätaloustoimien ulkopuolelle, lahoppukeskittymien säilyttämisestä ja luomisesta sekä järeiden ja vanhojen elävien puiden säästämisestä sekä muista metsäindikaattoreiden tilaa parantavista metsänhoidon toimista, kuten metsien kiertoajan pidentämisestä.

Yksityisen rahoituksen lisääminen

Yksityisen rahoituksen lisääminen on välttämätöntä ennallistamisasetuksen tavoitteiden toteuttamiseksi laajasti. Yksityinen rahoitus voi osin korvata valtion suoria tukia tai verotukia.

Luonnonarvomarkkinoiden kehittäminen

- Luonnonarvomarkkinoita kehitetään arvokkaimpien kohteiden säilyttämiseen sekä heikossa kunnossa olevien kohteiden ennallistamiseen. Luonnonarvomarkkinoilla tarkoitetaan suojelun lisäksi ennallistamista ja luonnonhoitoa. (TR1)

Kiitos mielenkiinnosta!

Mukavaa kevään odotusta!

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET